

Datum: 23. 6. 2020

## Rezultati poslovanja gospodarskih družb, zadrug in samostojnih podjetnikov posameznikov na Gorenjskem v letu 2019

Prikaz rezultatov poslovanja poslovnih subjektov na Gorenjskem temelji na podatkih iz letnih poročil za leto 2019, ki so jih poslovni subjekti v skladu z zakonodajo predložile Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljevanju: AJPES) do 1. junija 2020. Rok predložitve letnih poročil je v letu 2020 za dva meseca podaljšal Zakon o interventnih ukrepih na javnofinančnem področju (ZIUJP) zaradi razglašene epidemije COVID-19.

S 1. 1. 2019 je stopil v veljavo MSRP 16, ki ureja najeme, čemur so sledile Spremembe slovenskih računovodskih standardov 2016 in postavile nova pravila izkazovanja poslovnega najema, ki veljajo za srednje in velike družbe najemnice. Poenoteno je računovodenje poslovnih in finančnih najemov pri najemnikih, ki obe vrsti najemov izkazujejo na strani sredstev (višja aktiva) in tudi na strani obveznosti (višja pasiva – finančne obveznosti). Vrednost najetih sredstev preko amortizacije prenašajo v stroške, stroški obresti za obveznosti iz najema pa bremenijo finančne odhodke, kar v primerjavi z letom 2018 pomeni zmanjšanje odhodkov iz poslovanja in povečanje odhodkov iz naslova financiranja. Med izjeme sodijo tudi kratkoročni najemi in najemi majhnih vrednosti, ki se ne pripoznajo kot sredstva, ampak kot najemnine.

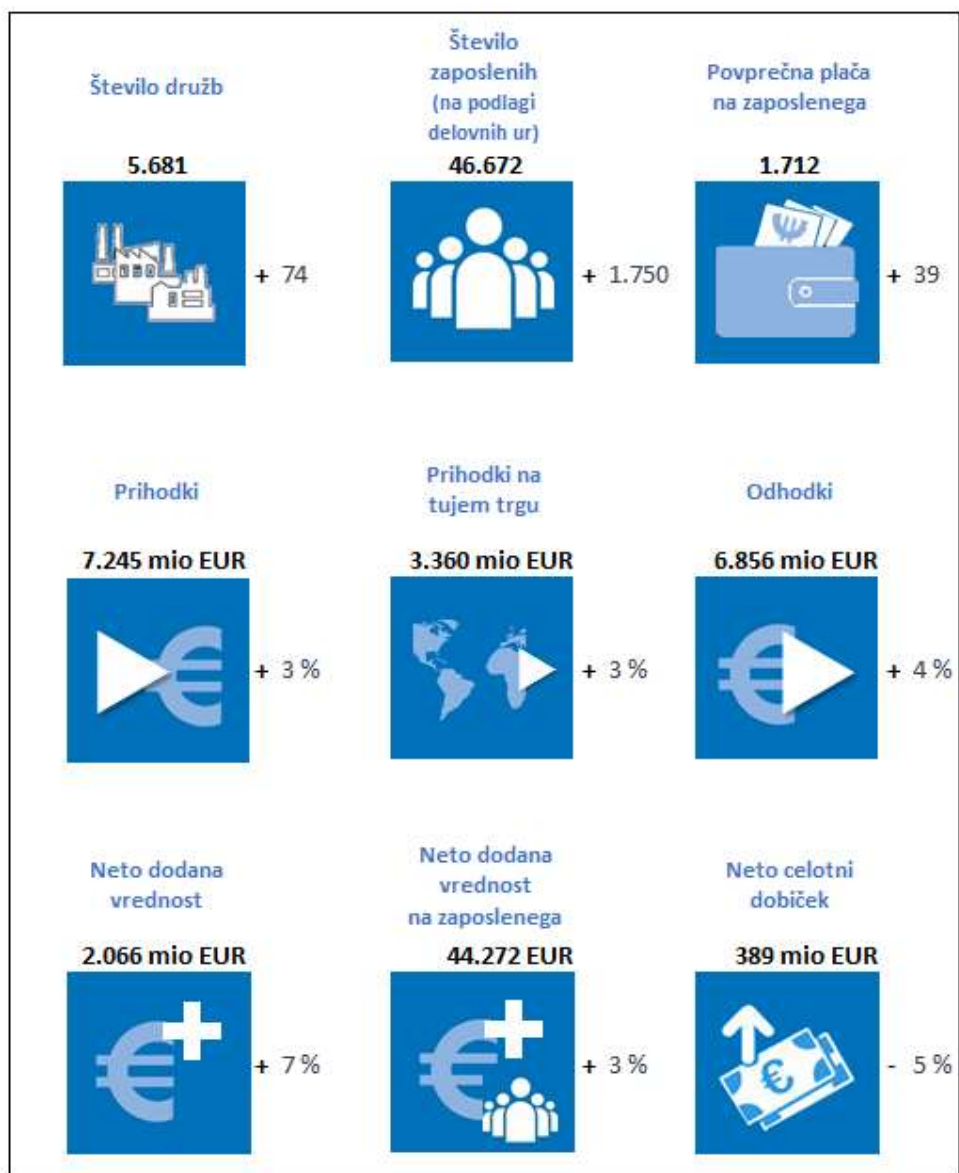
S 1. 1. 2019 so spremenjena pravila računovodenja zaradi novega Slovenskega računovodskega standarda 15 (2019) – Prihodki, ki povzema MSRP 15. Spremembe so vezane predvsem na dinamiko priznavanja prihodkov od prodaje glede na izpolnjevanje izvršitvenih obvez iz pogodbe, to je s prenosom obljubljenega blaga ali storitve na kupca in ju kupec prične obvladovati.

Družbe so v letu 2019 nadaljevale s pozitivnimi trendi poslovanja, saj so v primerjavi z letom 2018 povečale obseg poslovanja in poslovno leto zaključile z neto čistim dobičkom.

Podatke iz letnih poročil za leto 2019 je AJPES predložilo 5.681 družb, kar je dober odstotek več od števila družb, ki so predložile podatke iz letnih poročil za leto 2018. Po podatkih Poslovnega registra Slovenije je bilo v letu 2019 na Gorenjskem ustanovljenih 317 družb (67 več kot v letu 2018), s poslovanjem je prenehalo (izbranih) 273 družb (15 manj kot v letu 2018), začeti je bilo 62 stečajnih postopkov družb (30 manj kot v letu 2018) in 11 likvidacijskih postopkov (26 manj kot v letu 2018).

Po pokritju vseh odhodkov in davka od dobička so družbe izkazale neto čisti dobiček, v višini 333 milijonov evrov, 3 % manj kot leto prej. S tem rezultatom so se uvrstile na četrto mesto v državi (lani na 3. mestu).

46.672 zaposlenih (1.750 več kakor leta 2018) je ustvarilo 7.245 milijonov evrov prihodkov, 3 % več kakor leta 2018. Enako stopnjo rasti so beležili izvozni prihodki. Gorenjske družbe so tako kot v letu 2018 tudi v letu 2019 z izvoznimi prihodki dosegle 46 % vseh prihodkov. Po doseženih prihodkih na tujem trgu se Gorenjska uvršča na 5. mesto v Sloveniji.



Družbe gorenjske regije so za stroške dela namenile 1.315.618 tisoč evrov, 7 % več kot v letu 2018. Lanska povprečna mesečna obračunana bruto plača je znašala 1.712 evrov, 39 evrov več kot v letu 2018. Regijska plača je bila za 2 evra nižja od povprečne plače vseh gospodarskih družb v Sloveniji. Glede na najvišjo povprečno mesečno obračunano bruto plačo močno izstopajo družbe s sedežem v občini Cerklje na Gorenjskem, sledijo družbe občine Šenčur in Škofja Loka. Najnižjo povprečno mesečno obračunano bruto plačo pa so obračunale družbe s sedežem v občinah Naklo, Bohinj in Preddvor. V Sloveniji imajo najvišjo povprečno mesečno obračunano plačo zaposleni v Jugovzhodni in Osrednjeslovenski regiji, sledi Posavska in na 4. mestu Gorenjska regija. Najnižjo povprečno obračunano bruto plačo pa prejemajo zaposleni v družbah Primorsko-notranjske regije in Pomurske regije.

Vsak zaposleni je v povprečju ustvaril 44.272 evrov neto dodane vrednosti. Produktivnost zaposlenih se je v primerjavi s preteklim letom izboljšala za 3 %.

Čisti dobiček družb je lani znašal 377 milijonov evrov in je bil v primerjavi s preteklim letom nižji za 4 %. Večina družb v regiji (72 %) je poslovno leto 2019 končala v pozitivnih številkah. Preteklo leto je s čisto izgubo v višini 44 milijonov evrov končala dobra četrtna družb v regiji. V negativnih številkah je tako pristala skoraj vsaka četrta družba. Te družbe so zaposlovale 5.991 oseb ali 13 % vseh zaposlenih v regiji. Obseg izgube se je v

primerjavi z letom prej zmanjšal za 8 %. Večje zneske čiste izgube (nad pol milijona evrov) je v letu 2019 ugotovilo 15 družb. Skupaj so te družbe pridelale 43 % celotne čiste izgube v regiji. Po obsegu čiste izgube so izstopale družbe iz občine Kranj, ki so pridelale skoraj četrtino regijske izgube, sledijo družbe iz radovljiške občine z 18 % vse regijske izgube.

POSTAVKE POSLOVNEGA IZIDA	Znesek v tisoč EUR			
	Letno poročilo za leto 2019		Letno poročilo za leto 2018	
	2019	2018*	2018**	2017
<b>Število družb</b>	5.681	5.681	5.607	5.607
- od tega : ustanovljenih pred letom poročanja	5.371	5.371	5.373	5.373
- od tega : ustanovljenih v letu poročanja	310	310	234	234
<b>Število zaposlenih</b>	46.672	44.921	45.873	43.028
<b>Prihodki</b>	7.245.445	7.029.310	7.211.589	6.598.042
<b>Odhodki</b>	6.856.469	6.621.280	6.824.300	6.206.780
<b>Neto celotni dobiček</b>	388.976	408.031	387.289	391.262
<b>Čisti dobiček</b>	376.806	391.201	392.287	382.332
<b>Čista izguba</b>	43.582	47.500	68.624	45.755
<b>Neto čisti dobiček</b>	333.224	343.701	323.663	336.577

Opomba: \*Podatki za leto 2018 iz letnih poročil za leto 2019

\*\*Podatki za leto 2018 iz letnih poročil za leto 2018

Največji vpliv na rezultate poslovanja gorenjskih družb imajo velike in srednje velike družbe, čeprav predstavljajo le dobra dva odstotka vseh družb. 38 velikih in 90 srednje velikih družb je zaposlovalo 56 % vseh zaposlenih in ustvarilo skoraj dve tretjini vseh prihodkov. Te družbe ustvarijo tudi več kot 80 odstotkov vseh čistih prihodkov od prodaje ne tujih trgov.

Število zaposlenih so v primerjavi s preteklim letom najbolj povečale mikro družbe in sicer za 1.037, kar je skoraj 60 % vseh novih zaposlenih v lanskem letu. Mikro družbe so tudi najbolj povečale čiste prihodke od prodaje, za 9 %, prihodke od prodaje na tujem trgu pa za 12 %.

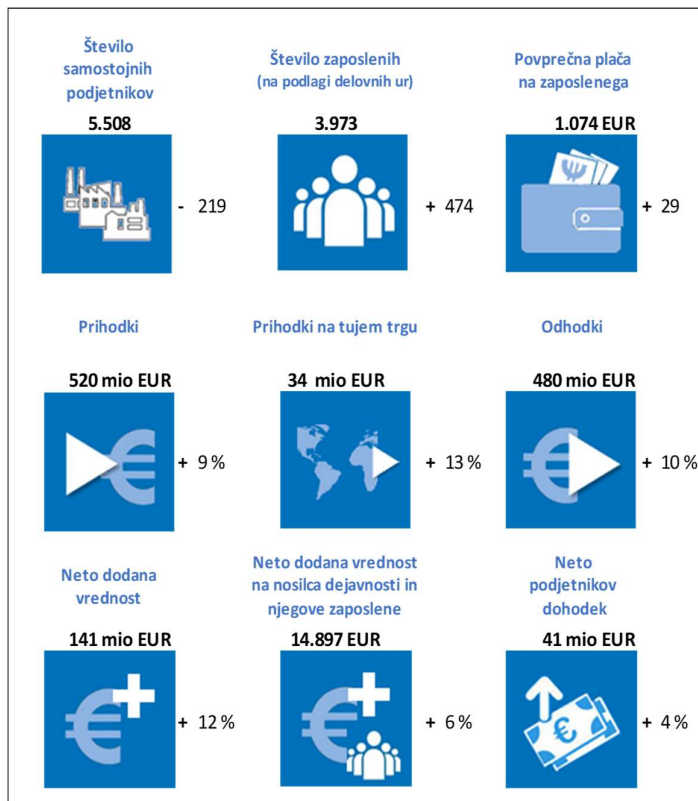
Leto 2019 so gospodarske družbe v vseh občinah gorenjske regije in v vseh večjih dejavnostih zaključile z neto čistim dobičkom. Več kot polovico (51,3 %) ustvarjenega neto čistega dobička so ugotovile družbe s področja predelovalne dejavnosti, ki so ga v primerjavi z letom 2018 zmanjšale za dober odstotek. Največ neto čistega dobička je bilo ugotovljenega v občini Kranj in Škofja Loka.

Največ neto dodane vrednosti na zaposlenega so ustvarili v občini Cerklje na Gorenjskem, Škofja Loka in Šenčur. Najmanj neto dodane vrednosti na zaposlenega pa so ustvarile družbe v občini Jezersko in Žiri.

Gorenjske družbe so konec leta 2019 izkazale 7.051 milijonov evrov sredstev oziroma obveznosti do virov sredstev, kar je 10 % več kakor v letu 2018. Med obveznostim do virov sredstev so izkazovale 49 % kapitala, 6 % več kakor konec leta 2018. Delež kapitala v strukturi sredstev se je zmanjšal od 50,6 % na 49,0 %.

AJPES Izpostavi Kranj je podatke iz letnih poročil za leto 2019 predložilo tudi 5.508 samostojnih podjetnikov (podjetniki), 219 manj kot preteklo leto. Na manjše število predloženih letnih poročil podjetnikov je vplivalo povečano število podjetnikov, ki so obdavčeni na podlagi ugotovljenega dobička z upoštevanjem normiranih dohodkov, saj ti niso zavezani za predložitev letnega poročila. Teh je bilo v letu 2019; 5.145, kar je 753 več kot preteklo leto.

Med podjetniki je 62 takih, ki zaposluje od 10- 49 delavcev. Gorenjski podjetniki so ustvarili 520 milijonov prihodkov, le-ti so bili 9 % višji kot v letu 2018, zaposlovali so 3.973 delavcev, 14 % več kakor v letu 2018. V podatek o številu zaposlenih nosilci dejavnosti oziroma lastniki niso zajeti. 68 % samostojnih podjetnikov rešuje lasten obstoj, kar pomeni, da nimajo zaposlenih. Podjetniki so rezultate poslovanja glede na leto 2018 nekoliko izboljšali, saj so izkazali nekaj manj kot 41 milijonov evrov neto podjetnikovega dohodka, kar je 4 % več kot leto poprej.



Podjetniki so ustvarili 141 milijonov evrov neto dodane vrednosti, 12 % več kakor v letu 2018. Neto dodana vrednost podjetnikov je pomenila 6,8 % neto dodane vrednosti družb. Neto dodana vrednost na zaposlenega je bila 35.550 evrov, 2 % manj kakor v letu 2018, neto dodana vrednost na nosilca dejavnosti skupaj z njegovimi zaposlenimi, ki so prav tako ustvarjalci dejavnosti, je znašala 14.897 evrov, 6 % več kakor v letu 2018. Neto dodano vrednost so ugotovile vse dejavnosti in vse občine v regiji, več kot 70 % celotne NDV pa so ustvarile najmočnejše gospodarske panoge: gradbeništvo 22 %, predelovalne dejavnosti 21 %, trgovina 14 % in gostinstvo 13 %.

Podatke iz letnih poročil je predložilo tudi 37 zadrug, (28 mikro, 5 majhnih in 4 srednje velike zadruge). Ustvarile so 127.905 tisoč evrov prihodkov in 127.491 tisoč evrov odhodkov. Prihodke in odhodke so v primerjavi z letom 2018 povečale za 4 %. Prihodki zadrug so pomenili manj kot dva

odstotka prihodkov družb. V zadrugah je bilo 286 zaposlenih, štirje več kakor v letu 2018. Zaposleni v zadrugah so pomenili 0,6 % zaposlenih v družbah.

19 zadrug je v letu 2019 izkazalo čisti dobiček, ki je bil v primerjavi s preteklim letom večji za 2,6 krat. 17 zadrug je poslovalo negativno in so čisto izgubo v primerjavi s preteklim letom povečale za 3,3 krat. Zadruge so poslovno leto zaključile s 389 tisoč evri neto čistega dobička in ga v primerjavi z letom 2018 več kot podvojile. Večina zadrug, 76 % vseh, je sodila med mikro zadruge. Največji vpliv na poslovanje so imele 4 srednje zadruge, ki so z 93 % vseh zaposlenih v zadrugah ustvarile 87 % vseh prihodkov zadrug.

Pripravila:  
Urška Rihtaršič,  
vodja Oddelka za statistiko in informiranje

Zdenka Kajdiž,  
vodja izpostave